

DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení

Počet úloh: 16

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: pouze psací a rýsovací potřeby

1 Základní informace k zadání zkoušky

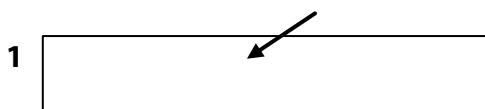
- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je uveden na záznamovém archu.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body**.
- **Odpovědi píšete do záznamového archu.**
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- Didaktický test obsahuje **otevřené** a **uzavřené úlohy**. Uzavřené úlohy obsahují nabídku odpovědí. U každé takové úlohy nebo podúlohy je **právě jedna odpověď správná**.

2 Pravidla správného zápisu do záznamového archu

- Řešení úloh zapisujte do záznamového archu **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.
- V konstrukčních úlohách rýsujte tužkou a následně vše obtáhněte propisovací tužkou.

2.1 Pokyny k otevřeným úlohám

- Řešení úloh **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí záznamového archu.

- Pokud budete chtít provést opravu, původní zápis přeškrtněte a nový uveďte do stejného pole.
- Je-li požadován celý postup řešení, uveďte jej do záznamového archu. Pokud uvedete pouze výsledek, nebudou vám přiděleny žádné body.
- Záписy uvedené mimo vyznačená bílá pole záznamového archu nebudou hodnoceny.

2.2 Pokyny k uzavřeným úlohám

- Odpověď, kterou považujete za správnou, zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pečlivě zabarvíte původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

- Jakýkoliv jiný způsob záznamu odpovědi (např. dva křížky u jedné otázky) bude považován za nesprávnou odpověď.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

V úlohách 1, 2, 4.1, 4.2, 6, 7, 8 a 16 přepište do záznamového archu pouze výsledky.

1 bod

1 Vypočtete:

$$\sqrt{\frac{16}{0,1} + 9} =$$

Řešení:

$$\sqrt{\frac{16}{0,1} + 9} = \sqrt{160 + 9} = \sqrt{169} = 13$$

---

max. 2 body

2

2.1 Vypočtete, kolikrát více je polovina z 240 minut než dvě třetiny z 1 hodiny.

Řešení:

240 minut = 4 hodiny

$$\frac{\frac{1}{2} \cdot 4}{\frac{2}{3}} = \frac{2}{\frac{2}{3}} = 2 \cdot \frac{3}{2} = 3$$

případně

Polovina z 240 minut je 120 minut.

Dvě třetiny z 1 hodiny (60 minut) jsou 40 minut.

$$120 : 40 = 3$$

3krát

2.2 Čtyřúhelník lze rozdělit na dva rovnoramenné trojúhelníky o obsahu $S_1 = 1\,200 \text{ cm}^2$ a $S_2 = 0,2 \text{ m}^2$, nebo na dva shodné trojúhelníky, každý o obsahu S_3 .

Vypočtete v dm^2 obsah S_3 .

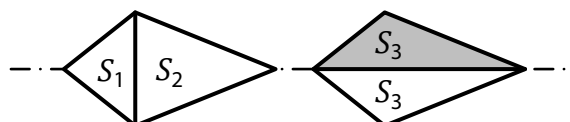
Řešení:

$$S_1 = 1\,200 \text{ cm}^2 = 12 \text{ dm}^2$$

$$S_2 = 0,2 \text{ m}^2 = 20 \text{ dm}^2$$

$$S_3 = \frac{S_1 + S_2}{2}$$

$$S_3 = \frac{12 \text{ dm}^2 + 20 \text{ dm}^2}{2} = 16 \text{ dm}^2$$

Doporučení: Úlohy 3, 4.3 a 5 řešte přímo v záznamovém archu.

max. 4 body

3 Vypočítejte a výsledek запиšte zlomkem v základním tvaru.

3.1

$$\frac{2 - \frac{4}{7}}{3 - \frac{13}{21}} =$$

Řešení:

$$\frac{2 - \frac{4}{7}}{3 - \frac{13}{21}} = \frac{\frac{14 - 4}{7}}{\frac{63 - 13}{21}} = \frac{\frac{10}{7}}{\frac{50}{21}} = \frac{10}{7} \cdot \frac{21}{50} = \frac{3}{5}$$

3.2

$$\left(\frac{3}{8} - \frac{2}{5}\right) \cdot 5 - \frac{3}{4} =$$

Řešení:

$$\left(\frac{3}{8} - \frac{2}{5}\right) \cdot 5 - \frac{3}{4} = \frac{15 - 16}{40} \cdot 5 - \frac{3}{4} = -\frac{1}{40} \cdot 5 - \frac{3}{4} = -\frac{1}{8} - \frac{3}{4} = -\frac{1 + 6}{8} = -\frac{7}{8}$$

V záznamovém archu uveďte v obou částech úlohy celý **postup řešení**.

---

max. 4 body

4

4.1 Zjednodušte (výsledný výraz nesmí obsahovat závorky).

$$(2 - x) \cdot 3x - 2x =$$

Řešení:

$$(2 - x) \cdot 3x - 2x = 6x - 3x^2 - 2x = 4x - 3x^2$$

4.2 Umocněte a zjednodušte (výsledný výraz nesmí obsahovat závorky).

$$\left(y - \frac{1}{2}\right)^2 =$$

Řešení:

$$\left(y - \frac{1}{2}\right)^2 = y^2 - 2 \cdot y \cdot \frac{1}{2} + \left(\frac{1}{2}\right)^2 = y^2 - y + \frac{1}{4}$$

4.3 Zjednodušte a **rozložte** podle vzorce (výsledný výraz uveďte ve tvaru součinu).

$$5^2 - (a^2 + 16) =$$

Řešení:

$$5^2 - (a^2 + 16) = 25 - a^2 - 16 = 9 - a^2 = (3 - a)(3 + a)$$

V záznamovém archu uveďte pouze v úloze 4.3 celý **postup řešení**.

5 Řešte rovnici:

5.1

$$2x \cdot (3,2 - 2,3) = 2x - (3,2 - 2,3)$$

Řešení:

$$2x \cdot (3,2 - 2,3) = 2x - (3,2 - 2,3)$$

$$2x \cdot 0,9 = 2x - 0,9$$

$$1,8x = 2x - 0,9$$

$$0,9 = 0,2x$$

$$x = 4,5$$

5.2

$$\frac{y+3}{3} + \frac{3}{8} \cdot (y+1) = \frac{2y-1}{4} + 1$$

Řešení:

$$\frac{y+3}{3} + \frac{3}{8} \cdot (y+1) = \frac{2y-1}{4} + 1 \quad | \cdot 24$$

$$8 \cdot (y+3) + 9 \cdot (y+1) = 6 \cdot (2y-1) + 24$$

$$8y + 24 + 9y + 9 = 12y - 6 + 24$$

$$17y + 33 = 12y + 18$$

$$5y = -15$$

$$y = -3$$

V záznamovém archu uveďte v obou částech úlohy celý **postup řešení** (zkoušku nezapisujte).

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 6

Přímá trasa z místa A do místa B měří 4 km. Přesně v polovině této trasy je místo S .

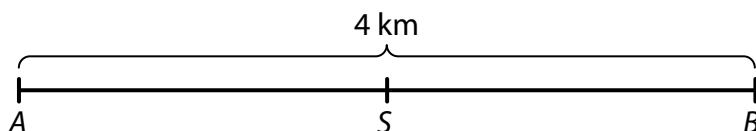
Z místa A vystartovali současně 3 kamarádi a za **stejný čas** zdolali na této trase úseky **různých délek**:

Soňa došla pěšky pouze do místa S .

Barbora doběhla až do místa B .

Karel na kole dojel nejprve do místa B , pak se vrátil zpět do A a nakonec zamířil do místa S , kam dorazil ve stejném okamžiku jako Soňa.

Každý z kamarádů se pohyboval stálou rychlostí.

Soňa $A \rightarrow S$

Barbora $A \rightarrow S \rightarrow B$

Karel $A \rightarrow S \rightarrow B \rightarrow S \rightarrow A \rightarrow S$

(CZVV)

max. 3 body

6 Vypočtete,

6.1 kolikrát větší byla rychlost Karla než rychlost Barbory,

Řešení:

Vzdálenosti překonané za stejný čas:

Soňa 2 km

Barbora 4 km

Karel 10 km

$$\frac{10}{4} = 2,5$$

Za stejný čas překonal Karel 2,5krát větší vzdálenost než Barbora, a jeho rychlost tak byla **2,5krát** větší než rychlost Barbory.

Jiný způsob řešení:

Vzdálenost mezi body A , S označíme d .

Čas, za který každý z kamarádů urazil svou trasu, označíme t .

	dráha	čas	rychlost
Barbora	$2d$	t	$\frac{2d}{t}$
Karel	$5d$	t	$\frac{5d}{t}$

$$\frac{\frac{5d}{t}}{\frac{2d}{t}} = \frac{5d}{t} \cdot \frac{t}{2d} = \frac{5}{2} = 2,5$$

6.2 kolik **km** od místa A byl vzdálen Karel v okamžiku, kdy Barbora míjela místo S,

Řešení:

Když Barbora míjela místo S, byla v polovině své trasy.

Karel byl také v polovině své trasy, tj. ujel 5 km ($10 : 2 = 5$). Vracel se tedy zpět od místa B, od něhož byl vzdálen již 1 km ($5 - 4 = 1$), a k místu A mu zbývaly ještě **3 km** ($4 - 1 = 3$).

6.3 kolik **m** od sebe byli vzdáleni Karel s Barborou v okamžiku, kdy Soňa urazila prvních 400 m.

Řešení:

Když Soňa urazila prvních 400 m, byla v pětině své trasy ($\frac{400 \text{ m}}{2000 \text{ m}} = \frac{1}{5}$).

Karel byl také v pětině své trasy, tj. byl od místa A vzdálen 2 000 m ($10\,000 : 5 = 2\,000$).

Barbora byla ve stejném okamžiku od místa A vzdálena 800 m ($4\,000 : 5 = 800$).

Karel s Barborou byli tedy od sebe vzdáleni **1 200 m** ($2\,000 - 800 = 1\,200$).

VÝCHOZÍ TEXT A TABULKA K ÚLOZE 7

Každý účastník soutěže mohl získat 0, 1, 2, 3, nebo 4 body.

Výsledky soutěže jsou uvedeny v tabulce. Některá pole tabulky nejsou vyplněna.

	Počet účastníků, kteří získali					Celkový počet bodů	Aritmetický průměr počtu bodů
	0 bodů	1 bod	2 body	3 body	4 body		
Dívky	7		4	0	5		
Chlapci			5	4	2	36	

(CZVV)

max. 3 body

7

7.1 Dívek, které získaly pouze 1 bod, bylo dvakrát více než dívek bez bodu.

Vypočtěte průměrný bodový zisk dívek.

Řešení:

	Počet účastníků, kteří získali					Celkový počet bodů	Aritmetický průměr počtu bodů
	0 bodů	1 bod	2 body	3 body	4 body		
Dívky	7	14	4	0	5	42	1,4

Počet dívek, které získaly 1 bod: $2 \cdot 7 = 14$

Celkový počet bodů všech dívek: $7 \cdot 0 + 14 \cdot 1 + 4 \cdot 2 + 0 \cdot 3 + 5 \cdot 4 = 42$

Počet všech dívek: $7 + 14 + 4 + 0 + 5 = 30$

Průměrný bodový zisk dívek: $42 : 30 = \mathbf{1,4}$

7.2 Chlapců, kteří získali pouze 1 bod, bylo dvakrát více než chlapců bez bodu. Všichni chlapci dohromady získali v soutěži 36 bodů.

Vypočtete průměrný bodový zisk chlapců.

Řešení:

	Počet účastníků, kteří získali					Celkový počet bodů	Aritmetický průměr počtu bodů
	0 bodů	1 bod	2 body	3 body	4 body		
Chlapci	x	$2x$	5	4	2	36	1,8

Neznámá x představuje počet chlapců, kteří nezískali žádný bod.

Celkový počet bodů všech chlapců:

$$x \cdot 0 + 2x \cdot 1 + 5 \cdot 2 + 4 \cdot 3 + 2 \cdot 4 = 36$$

$$2x + 10 + 12 + 8 = 36$$

$$2x = 6$$

$$x = 3$$

Počet všech chlapců: $3 + 2 \cdot 3 + 5 + 4 + 2 = 20$

Průměrný bodový zisk chlapců: $36 : 20 = \mathbf{1,8}$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 8

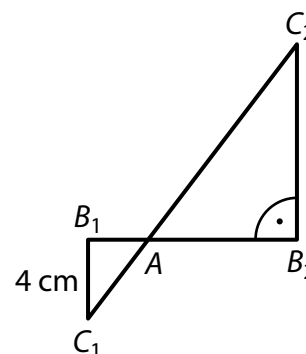
Trojúhelníky AB_1C_1 a AB_2C_2 jsou pravoúhlé.

Společný vrchol A dělí úsečky B_1B_2 a C_1C_2 ve stejném poměru:

$$|AB_1| : |AB_2| = |AC_1| : |AC_2| = 1 : 3.$$

Úsečka C_1C_2 měří 20 cm.

Odvěsna B_1C_1 měří 4 cm.

(CZVV)

max. 3 body

8 Vypočtete

8.1 v cm délku přepony AC_1 menšího trojúhelníku,

Řešení:

Bod A dělí úsečku C_1C_2 délkou 20 cm v poměru 1 : 3.

Přepona AC_1 menšího trojúhelníku tak představuje jeden ze čtyř dílů, na které rozdělíme úsečku C_1C_2 .

$$\text{Délka přepony } AC_1: 20 \text{ cm} : 4 = \mathbf{5 \text{ cm}}$$

8.2 v cm obvod menšího trojúhelníku (AB_1C_1),

Řešení:

V pravouhlém trojúhelníku AB_1C_1 má odvěsna B_1C_1 délku 4 cm a přepona AC_1 délku 5 cm (viz řešení úlohy 8.1).

$$\text{Délka odvěsny } AB_1: \sqrt{5^2 - 4^2} \text{ cm} = \sqrt{25 - 16} \text{ cm} = \sqrt{9} \text{ cm} = 3 \text{ cm}$$

$$\text{Obvod trojúhelníku } AB_1C_1: 3 \text{ cm} + 4 \text{ cm} + 5 \text{ cm} = \mathbf{12 \text{ cm}}$$

8.3 v cm^2 obsah většího trojúhelníku (AB_2C_2).

Řešení:

Úsečka AB_2 je třikrát delší než úsečka AB_1 , měří tedy 9 cm ($3 \cdot 3 = 9$).

Úsečka AC_2 je třikrát delší než úsečka AC_1 , měří tedy 15 cm ($3 \cdot 5 = 15$).

$$\text{Délka odvěsny } B_2C_2 \text{ většího trojúhelníku: } \sqrt{15^2 - 9^2} \text{ cm} = \sqrt{144} \text{ cm} = 12 \text{ cm}$$

$$\text{Obsah trojúhelníku } AB_2C_2: \frac{9 \text{ cm} \cdot 12 \text{ cm}}{2} = \mathbf{54 \text{ cm}^2}$$

případně

Můžeme využít podobnosti trojúhelníků AB_2C_2 a AB_1C_1 .

Délka odvěsny B_2C_2 většího trojúhelníku je třikrát větší než délka odvěsny B_1C_1 menšího trojúhelníku: $3 \cdot 4 \text{ cm} = 12 \text{ cm}$

$$\text{Obsah trojúhelníku } AB_2C_2: \frac{9 \text{ cm} \cdot 12 \text{ cm}}{2} = \mathbf{54 \text{ cm}^2}$$

případně

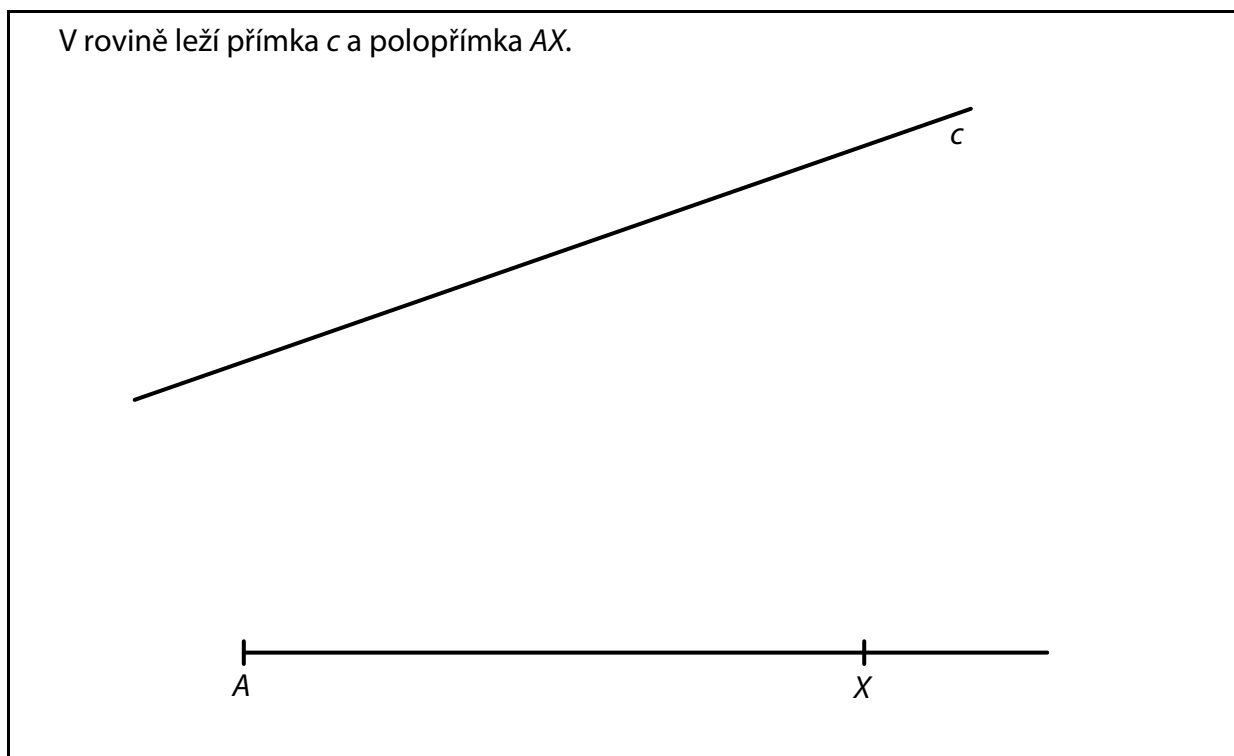
$$\text{Obsah trojúhelníku } AB_1C_1: \frac{3 \text{ cm} \cdot 4 \text{ cm}}{2} = 6 \text{ cm}^2$$

Obsah většího trojúhelníku AB_2C_2 je 9krát větší ($3^2 = 9$) než obsah trojúhelníku AB_1C_1 :
 $9 \cdot 6 \text{ cm}^2 = \mathbf{54 \text{ cm}^2}$

Doporučení pro úlohy 9 a 10: Rýsujte přímo **do záznamového archu**.

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 9

(CZVV)

max. 3 body

- 9** Bod A je vrchol **rovnoramenného pravoúhlého** trojúhelníku ABC .
Vrchol B tohoto trojúhelníku leží na polopřímce AX , vrchol C na přímce c .
Pravý úhel je buď při vrcholu A , nebo při vrcholu B .

Sestrojte trojúhelník ABC s pravým úhlem při vrcholu

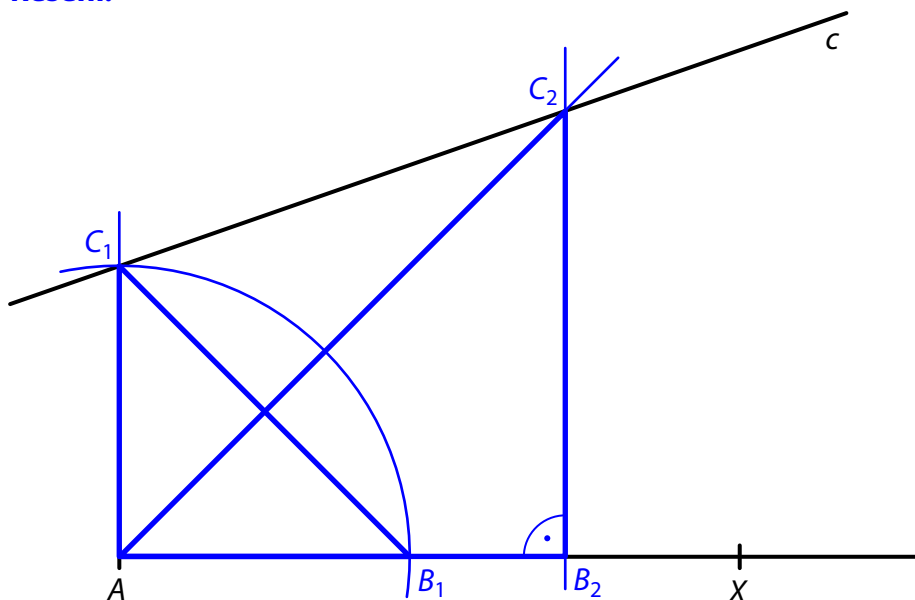
9.1 A ,

9.2 B

a vrcholy B, C označte písmeny.

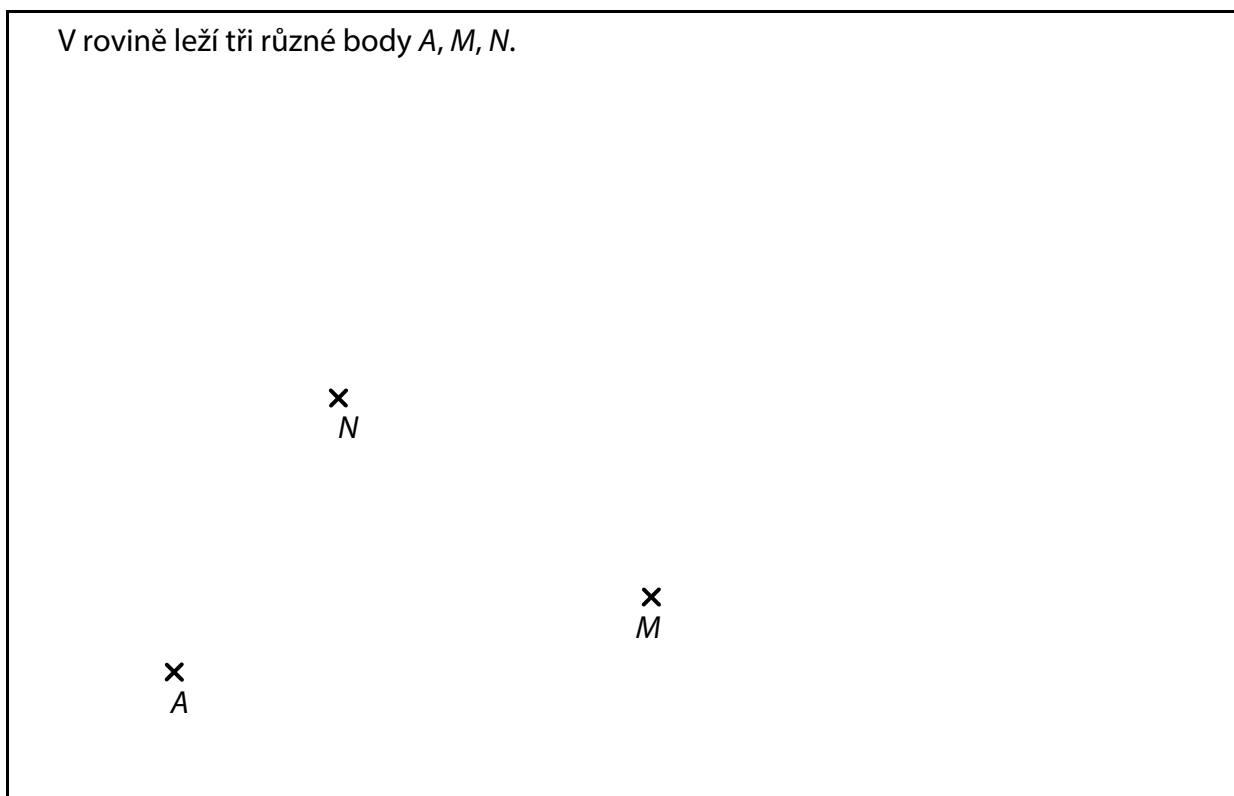
V záznamovém archu obtáhněte celou konstrukci **propisovací tužkou** (čáry i písmena).

Řešení:

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 10

V rovině leží tři různé body A, M, N .

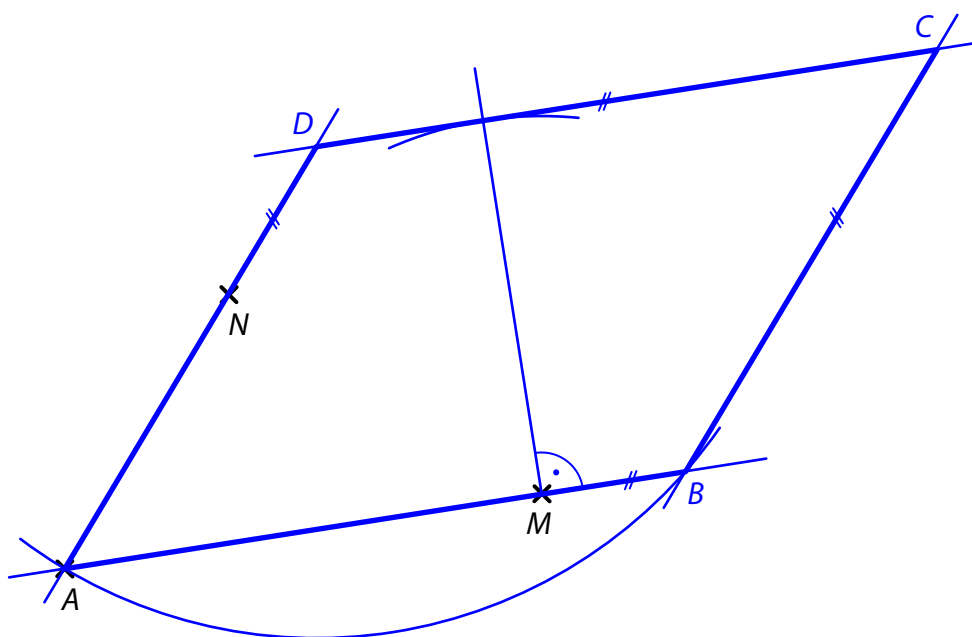
(CZVV)

max. 3 body

- 10** Bod A je vrchol rovnoběžníku $ABCD$.
Bod M leží uvnitř strany AB tohoto rovnoběžníku, bod N uvnitř strany AD a výška na stranu AB měří 5 cm.
Vrchol D má od vrcholů A i B stejnou vzdálenost, tedy $|BD| = |AD|$.
Sestrojte vrcholy B, C, D rovnoběžníku $ABCD$, **označte** je písmeny a rovnoběžník **narýsujte**.

V záznamovém archu obtáhněte celou konstrukci **propisovací tužkou** (čáry i písmena).

Řešení:

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 11

V knihovně je 480 knih psaných česky, zbývajících 40 % knih je cizojazyčných.
Z cizojazyčných knih je jedna osmina knih psána německy a ostatní knihy anglicky.

(CZVV)

max. 4 body

11 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (11.1–11.3), zda je pravdivé (A), či nikoli (N).

11.1 V knihovně je **méně než** 300 cizojazyčných knih.

A	N
☐	☒

11.2 V knihovně tvoří německy psané knihy 5 % všech knih.

☒	☐
-------------------------------------	--------------------------

11.3 V knihovně je 280 knih psaných anglicky.

☒	☐
-------------------------------------	--------------------------

Řešení:

11.1

Knihy psané česky	60 % všech knih	...	480 knih
	10 %	...	80 knih ($480 : 6 = 80$)
Cizojazyčné knihy	40 %	...	320 knih ($80 \cdot 4 = 320$)

Tvrzení 11.1 je **nepravdivé**.

11.2

$$\frac{1}{8} \cdot 40\% = 5\%$$

Tvrzení 11.2 je **pravdivé**.

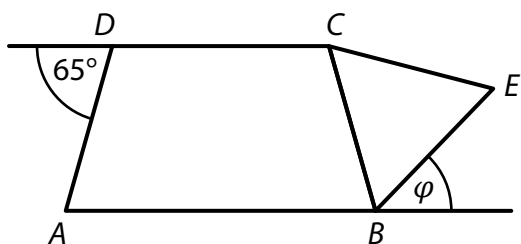
11.3

Knihy psané německy	...	$\frac{1}{8}$ cizojazyčných knih
Knihy psané anglicky	...	$\frac{7}{8}$ cizojazyčných knih, tj. 280 knih ($\frac{7}{8} \cdot 320 = 280$)

Tvrzení 11.3 je **pravdivé**.

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 12

V rovině leží rovnoramenný lichoběžník $ABCD$ se základnou AB , rovnostranný trojúhelník BEC a polopřímky AB , CD .

(CZVV)

2 body

12 Jaká je velikost úhlu φ ?

Velikosti úhlů neměřte, ale vypočtěte.

- A) menší než 45°
- B) 45°
- C) 50°
- D) 55°
- E) větší než 55°

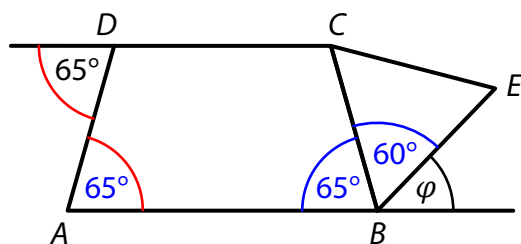
Řešení:

Přímky AB a CD jsou rovnoběžné, proto oba červeně vyznačené střídavé úhly mají stejnou velikost 65° .

Lichoběžník $ABCD$ je rovnoramenný, proto oba jeho vnitřní úhly při základně AB mají stejnou velikost 65° .

Trojúhelník BEC je rovnostranný a každý jeho vnitřní úhel má velikost 60° .

Úhly o velikostech 65° , 60° a φ tvoří přímý úhel: $\varphi = 180^\circ - (65^\circ + 60^\circ) = 55^\circ$

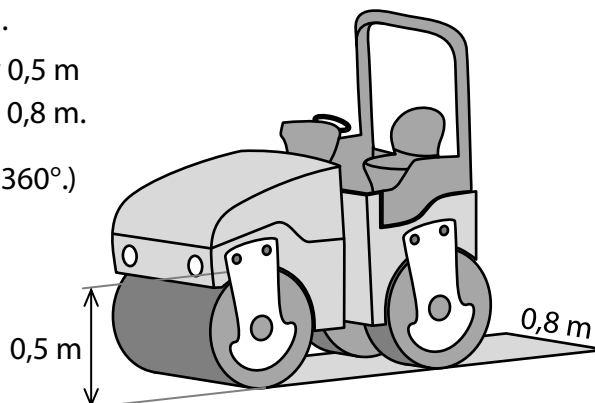

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 13

Válcovací stroj se pohyboval v přímém směru vpřed. Jeho přední rotační válec vykonal při tomto pohybu 200 otáček (bez prokluzu).

Přední rotační válec má průměr podstavy 0,5 m a zanechává za sebou uválcovaný pás široký 0,8 m.

(Jedna otáčka je otočení kolem osy válce o 360° .)

(CZVV)

2 body

13 Kolik m^2 uválcoval přední rotační válec?

Výsledek je zaokrouhlen na celé m^2 . Za π lze dosadit 3,14.

- A) méně než 250 m^2
- B) 251 m^2
- C) 314 m^2
- D) 331 m^2
- E) více než 332 m^2

Řešení:

Průměr válce označíme d , poloměr r a výšku v .

Obsah plochy uválcované při jedné otáčce předního válce je roven obsahu pláště válce, označíme jej S_1 .

$$d = 0,5 \text{ m}, \quad v = 0,8 \text{ m}$$

$$S_1 = 2\pi r \cdot v, \quad r = \frac{d}{2}$$

$$S_1 = \pi d v$$

Obsah plochy uválcované při 200 otáčkách předního válce:

$$200S_1 = 200\pi d v$$

$$200S_1 \doteq 200 \cdot 3,14 \cdot 0,5 \text{ m} \cdot 0,8 \text{ m} = 251,2 \text{ m}^2 \doteq \mathbf{251 \text{ m}^2}$$

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 14

Ve třídě 9. A je počet dívek o 4 větší než počet chlapců.

Na exkurzi se z 9. A přihlásila čtvrtina dívek a polovina chlapců.

Mezi žáky 9. A, kteří se přihlásili na exkurzi, bylo dívek o 2 méně než chlapců.

(CZVM)

2 body

14 Neznámou d je označen počet dívek 9. A.

Ze které rovnice lze v souladu se zadáním určit počet dívek třídy 9. A?

A) $\frac{d}{2} - 2 = \frac{d + 4}{4}$

B) $\frac{d}{2} + 2 = \frac{d - 4}{4}$

C) $\frac{d}{4} - 2 = \frac{d + 4}{2}$

D) $\frac{d}{4} + 2 = \frac{d - 4}{2}$

E) $\frac{d}{4} + 2 = \frac{d + 4}{2}$

Řešení:

Ve třídě 9. A platí:

Počet všech dívek: d

Počet všech chlapců: $d - 4$

Počet dívek, které se přihlásily na exkurzi: $\frac{d}{4}$

Počet chlapců, kteří se přihlásili na exkurzi: $\frac{d - 4}{2}$

Přihlášených dívek bylo o 2 méně než přihlášených chlapců:

$$\frac{d}{4} = \frac{d - 4}{2} - 2$$

$$\frac{d}{4} + 2 = \frac{d - 4}{2}$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 15

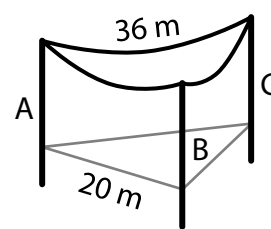
Mezi třemi sloupy A, B, C jsou uchycena lana.

Délka lana uchyceného mezi dvěma sloupy je vždy o 20 % větší než vzdálenost těchto sloupů.

Vzdálenost sloupů A, B je 20 m.

Délka lana mezi sloupy A, C je 36 m.

Vzdálenost sloupů B, C je o 20 % menší než vzdálenost sloupů A, B.

(CZVV)

max. 6 bodů

15 Přiřadte ke každé otázce (15.1–15.3) správnou odpověď (A–F).

15.1 Jaká je délka lana mezi sloupy A, B? C

Řešení:

Vzdálenost sloupů A, B 100 % ... 20 m

Délka lana mezi sloupy A, B 120 % ... **24 m** ($1,2 \cdot 20 = 24$)

15.2 Jaká je vzdálenost sloupů A, C? E

Řešení:

Délka lana mezi sloupy A, C 120 % ... 36 m

Vzdálenost sloupů A, C 100 % ... **30 m** ($36 : 1,2 = 30$)

15.3 Jaká je délka lana mezi sloupy B, C? A

Řešení:

Vzdálenost sloupů A, B 100 % ... 20 m

Vzdálenost sloupů B, C 80 % ... 16 m ($0,8 \cdot 20 = 16$)

Vzdálenost sloupů B, C 100 % ... 16 m

Délka lana mezi sloupy B, C 120 % ... **19,2 m** ($1,2 \cdot 16 = 19,2$)

- A) 19,2 m
- B) 20 m
- C) 24 m
- D) 28,8 m
- E) 30 m
- F) jiná

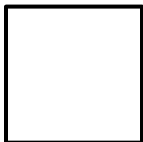
VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 16

První čtverec má obvod 60 cm.

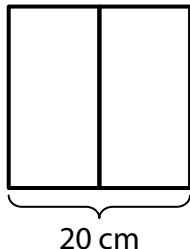
Každý další čtverec je sestaven z několika shodných obdélníků. Každý z těchto **obdélníků** má **obvod 60 cm**.

Druhý čtverec je sestaven ze dvou shodných obdélníků, třetí ze tří shodných (užších) obdélníků, čtvrtý ze čtyř shodných (ještě užších) obdélníků atd.

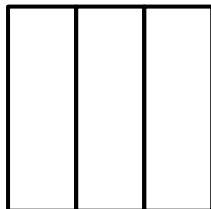
1. čtverec

2. čtverec

3. čtverec

(CZVV)

max. 4 body

16

16.1 Vypočtete v cm **délku strany** třetího čtverce.

Řešení:

Obdélníky dělí stranu 3. čtverce na 3 shodné díly délky d .

Jeden obdélník má rozměry d a $3d$ a obvod 60 cm:

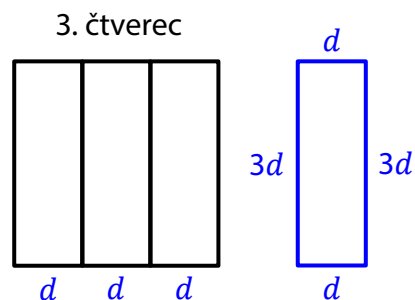
$$d + 3d + d + 3d = 60 \text{ cm}$$

$$8d = 60 \text{ cm}$$

Délka kratší strany obdélníku: $d = 60 \text{ cm} : 8 = 7,5 \text{ cm}$

Délka strany čtverce je stejná jako větší rozměr obdélníku:

$$3d = 3 \cdot 7,5 \text{ cm} = \mathbf{22,5 \text{ cm}}$$

16.2 Vypočtete v cm **obvod** devátého čtverce.

Řešení:

Devátý čtverec je sestaven z 9 obdélníků.

Obdélníky tedy dělí stranu čtverce na 9 shodných dílů délky d .

Jeden obdélník má rozměry d a $9d$ a obvod 60 cm:

$$d + 9d + d + 9d = 60 \text{ cm}$$

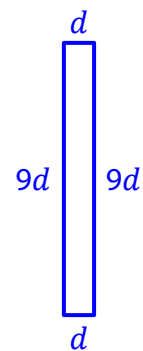
$$20d = 60 \text{ cm}$$

Délka kratší strany obdélníku: $d = 60 \text{ cm} : 20 = 3 \text{ cm}$

Délka strany čtverce je stejná jako větší rozměr obdélníku:

$$9d = 9 \cdot 3 \text{ cm} = 27 \text{ cm}$$

$$\text{Obvod 9. čtverce: } 4 \cdot 27 \text{ cm} = \mathbf{108 \text{ cm}}$$

16.3 Určete, kolikátý čtverec má **stranu** délky 28 cm.

Řešení:

Obdélníky dělí stranu hledaného čtverce na shodné díly délky d .

Jeden obdélník má obvod 60 cm, jeho kratší strana má délku d a delší strana měří 28 cm, stejně jako strana čtverce.

$$d + 28 \text{ cm} + d + 28 \text{ cm} = 60 \text{ cm}$$

$$2d = 4 \text{ cm}$$

$$d = 2 \text{ cm}$$

Delší strana obdélníku je 14krát delší než kratší strana ($28 \text{ cm} : 2 \text{ cm} = 14$), hledaný čtverec je tedy sestaven ze 14 obdélníků.

Ze 14 obdélníků je sestaven **14. čtverec**.

